

תולין פרק עשרים שבת

קלמ'.

עין משפט נר מצוה

בן א מיי פ"ג מהל
מסדרין הלכה ט סמנ
לאון רו טו"ע ח"מ ס' ח
ספ"ג:
בן א מיי פ"י מהל' תמנת
עניינ' הלכה א סמנ עשין
קסג טור י"ד ס' רמז:

תורה אור השלם

- שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני במחיר יורו וביאק' בכסף קסמו ועל יי' ישענו לאמר הלאו יי' בקרבנו לא תבוא עלינו קרע: מיכה ג ט"א
- לכן בגלגלם ציון שדה תחרש וירושלם עין תהיה ובר הבית לקבמת יע': מיכה ג ב
- ואשיבה ידי עלך ואצרוף כבר סניף ואצירה כל בדילך: ישעיהו א ג
- ציון במשפט תפדה ושיבה בארץ: ישעיהו א כו
- הסיר יי' משפטך פנה איבר מלך ישראל יי' בקרבך לא תירא יע' צפניה ג טו
- שבר יי' מטה רשעים שבט משלום: ישעיהו יד ה
- כי כפיכם נגאלו בדם ואצבעותיכם בעון שפתותיכם דברו שקר לשונכם עולה תהרה: ישעיהו טו ג
- ברכת הויר עד תאות גבעת שלם תהיון לראש יוסף ולקדוק נזיר אהיו: בראשית מט כו
- וישא משאת נאת פניו אלדם ותרב משאת בנימן ממשאת כלם תמש ידות וישברו עמו: בראשית מג לד
- ותיר אף יי' במשה ויאמר הלא אדרן אודך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הפה הוא יצא לקראתך ודך אף ושמח בלבבו: שמות ד יד

מוסף תוספות

- שיבמי האמוראים אלא דבתי הכי נהונו כותיהו. תוס' ה"א. ג. דלא מקבלי טומאה. תוס' ה"א. ג. רב אחא בר יעקב דליטבולו. תוס' ה"א. ג.

הלכה נזורה. נזעמים שלא יהא זה מחלוקת: ג' עניות. נשדד ישפטו במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסמו: ג' פורעניות. שדה תחרש עיני תהיה ולזמנות יער: ויועליך נכסחלה. ואחר כך יקרא לך עיר הזקק לשרות זה שכינה: אי צעלי יהירי. ישראל מתייהרים בצללות ובמלכודי יהיות כפרעים הללו: **צעלי אמגושי.** יבטלו מסיתים ומדיחיים המשנאים אותנו: סגיד. הם גסי הרוח שמגדלין עלמן לשון ישגה מאל (אויב ח) ואח"כ ואסירה כל גדילך אלו אותם המגדלים שונאי ישראל מן הקצ"ה בשקריהם ובפחזותם: **צעלי דייני.** רשעים משרלם שמתין דין: **צעלי מעל ישראל:** גויירפטי. נוגשי שוטרי עובדי כוכבים: **שנעשו מקל לתוניהם.** לשמשיהן נתנין די והיון להן לחוק לומר לא אהיה שליח ואומין את פלוגי צ"ד אס לא תרצה שזר ואחר פסק דין לא ארדנו ליכנס למשכנו: **שצט מושלים.** מקל אגרופין של מושלים היינו דיינים רשעים שמת"ח שבמשפחותם להם למקל ולאגרוף של ידיהם היו מעמידין אותן ומחפין עליהם ועושין סניגורין לדבריהם: **לדייני צור.** שבצננות אותן מת"ח מעמידין דייני צור לדון את כל הבא והרצה דייני שאין נמלכים בהן ומטיין אותן: **כפיכם נגואלו דדם אלו הדיינין.** שכפיהן פשוטין לקבל שודד ומטיין את הדין ונותנין ממון מן הצעלים שלא כדון ונתנו לשכנגדו והיה הוא כנותן שנמתו: **סופרי הדיינין.** שכתובין שטרות של רמיה: **עורכי הדיינין.** מלמדן את צעלי דינין לטעון: **עמו.** מכלל דעד השתא לא: **זכה לתשן המשפט.** שכנגד הלך שהיה גדול ממנו וקודם למה נגלית שכינה על אהרן כדכתיב (שמואל א ג) הנגלה נגלית אל בית אביך ונאמרה לו נזוהה של מזרים הכתובה (בחיובאל ט) עד וימרו בי ואעפ"כ לא נתקנא צו זואת: **זני בשכר.** שם מקום: **יניש מהו.** לנטומה בשבת: **שעותא.** המולוין שגדל על ההגה מהו נכרמא ירק הוא וכלאים נכרם או אילן הוא ואינו כלאים נכרם: **ולישנה להו.** דה יתיר זה: **שדמי צר יחוקאל.** כרך עליה חוטו לו שדמי צר ומשי לפי שאינן בני סורא. ומקילי טפי: **עירובוא.** כלאים: **וקי"ל.** נזכרות נפרק כיצד גבי ערלה וה"ה לכלאים שאף היא מנחה התלויה בדרך ואינה נוהגת מן התורה אלא בדרך: **יהיז פרוטה** לתינוק נכרי. קסצר נחון לדרך שרי ומיהו כל כמה לחפשי משני שלא ילמדו להקל: ולא

הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד: תניא רבי יוסי בן אלישע אומר אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא וברוך בדייני ישראל שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דייני ישראל שנאמר ישמעון נא זאת ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל המתעבים משפט ואת כל הישרה יעקשו בונה ציון בדמים וירושלים בעולה ראשיה בשוחד ישפוטו וכהנה במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסמו ועל ה' ישענו וגו' רשעים הן אלא שתלו במחונם במי שאמר והיה העולם לפיכך מביא הקב"ה עליהן ג' פורעניות כנגד ג' עבירות שבידם שנאמר לכן בגלגלם ציון שדה תחרש וירושלים עיני תהיה והר הבית לבמות יער ואין הקב"ה משרה שכניתו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישראל שנאמר ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סגיד ואסירה כל בדילך ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועליך כבתחלה וגו' אמר עולא אין ירושלים נפרדה אלא בצדקה שנאמר ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה אמר רב פפא אי בטלי יהירי בטלי אמגושי אי בטלי דייני בטלי גויירפטי אי בטלי יהירי בטלי אמגושי דכתיב ואצרוף כבור סגיד אי בטלי דייני גויירפטי דכתיב הסיר ה' משפטך פנה אויבך אמר רבי מלאי משום ר"א בר' שמעון מ"ד שבר ה' מטה רשעים שבט מושלים שבר ה' מטה רשעים אלו הדיינין שנעשו מקל לחזניהם שבט מושלים אלו ת"ח שבמשפחות הדיינין מר זוטרא אמר אלו תלמידי חכמים שמלמדים הלכות ציבור לדייני בור אמר ר"א בן מלאי משום ר"ל מאי דכתיב זכי כפיכם נגואלו בדם ואצבעותיכם בעון שפתותיכם דברו שקר לשונכם עולה תהגה כי כפיכם נגואלו בדם אלו הדיינין ואצבעותיכם בעון אלו סופרי הדיינין שפתותיכם דברו שקר אלו עורכי הדיינין לשונכם עולה תהגה אלו בעלי דינין ואמר רבי מלאי משום ר' יצחק מגדלאה מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין דכתיב ולקדקד נזיר אחיו ר' יוסי בר' חנינא אמר אף הן לא טעמו טעם יין דכתיב וישתו וישכרו עמו מכלל דעד האי דנא לא (הוה שיכרות) ואידך שיכרות הוא דלא הוה שתיה מיהא הוה ואמר רבי מלאי בשכר ווראך ושמו בלבו זכה לחשן המשפט על לבו: שלחו ליה בני בשכר ללוי כילה מהו כשותא בכרמא מהו מת ביי"ט מהו אדאזול נח נפשיה דלוי אמר שמואל לרב מגושי אי חכימת שלח להו כילה להו חורנו על כל צידי כילה ולא מצינו לה צד היתר ולישלח להו כדכתיב בר יחוקאל לפי שאינן בני תורה כשותא בכרמא עירובוא ולישלח להו כדכתיב ר' דתניא ביי"טות ר' מרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים אומרים כלאים בכרם וקי"ל כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן דבעי למיזרע כשותא בכרמא ליזרע רב עמרם חסידא מנגיד עילויה רב משרשיא יהיב ליה פרוטה לתינוק נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתינוק ישראל אתי למיסקר ליה לגדול נכרי אתי לאיחלופי בישראל מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה כבי כנישתא דמעון ביום טוב הסמוך לשבת ולא

א) וימנות סג. ע"ש ט"ז ט"ז ט"ז. ע"ש. ג) וימנות ט"ז. ג) סנהדרין לה. ד) וי"ל יעקב וי"א בזמנים ונכר ויע"מ מ"ש על הגלגל סנהדרין ג' ט"ז. ג) וי"ל הערוך ע"כ ג' ו' גאז דלפני פי סריס ושוטרי השרים ועבדי יתיר גרם גויירפטי פי רשעים. ו) [מקום] סוף פסק ג' דכלאים. א) נכרות לו. ח) כפי"ל יבטלו מ"ח. גלגלם ט) כפי"ל המיין. ט"ז כפי"ל: שוטרי מלכות. ט) כי"ג הכ"ל והיעצו ממקו.

א) וימנות סג. ע"ש ט"ז ט"ז ט"ז. ע"ש. ג) וימנות ט"ז. ג) סנהדרין לה. ד) וי"ל יעקב וי"א בזמנים ונכר ויע"מ מ"ש על הגלגל סנהדרין ג' ט"ז. ג) וי"ל הערוך ע"כ ג' ו' גאז דלפני פי סריס ושוטרי השרים ועבדי יתיר גרם גויירפטי פי רשעים. ו) [מקום] סוף פסק ג' דכלאים. א) נכרות לו. ח) כפי"ל יבטלו מ"ח. גלגלם ט) כפי"ל המיין. ט"ז כפי"ל: שוטרי מלכות. ט) כי"ג הכ"ל והיעצו ממקו.

לעוי רש"י

הומל"ו. כשות.

מוסף רש"י

שנאמר כ"ר ואצרוף כבור סיגד. תפוחת שכן (סנהדרין ג. ח. א). בדילך. המוגדלים לחשי ע"ס (שם). יהירי. גסי רוח משרלם (שם). אמגושי. פרסיים משפטין שמתעבין ישראל. תנ"ך שבת (לעיל ע"ה). פלוגתא איכא למיד אמגושי תנ"ך וזואת מ"ד נדופי ע"ס (סנהדרין שם). גויירפטי. שופטים ע"ס המוכתיין את ישראל במקלות (שם). בטלי אמגושי דכתיב ואצרוף כבור סיגד. רכס וגדולס נבואתם. כשאלוף ואלנסק אזי אסירה כל גדילך אמגושי. הנדלס מירלח המקום. סגיד. כמו רב. דמתרגמינן סג' (שם). הסיר ה' משפטך. כמו שפטיך. פנה אויבך. גויירפטי (שם). כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל. לדין דלניה מן המורה ה"ן אתה המקל (ברכות לו).

רבינו הגנאל

זדה שהשיב רב מגושי לבני בי בשכר. על הכילה ועל הכשות בכרם ועל המת ביי"ט

תורה כשותא בכרמא עירובוא ולישלח להו כדכתיב ר' דתניא ביי"טות ר' מרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים אומרים כלאים בכרם וקי"ל כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן דבעי למיזרע כשותא בכרמא ליזרע רב עמרם חסידא מנגיד עילויה רב משרשיא יהיב ליה פרוטה לתינוק נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתינוק ישראל אתי למיסקר ליה לגדול נכרי אתי לאיחלופי בישראל מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה כבי כנישתא דמעון ביום טוב הסמוך לשבת ולא

תורה כשותא בכרמא עירובוא ולישלח להו כדכתיב ר' דתניא ביי"טות ר' מרפון אומר אין כלאים בכרם וחכמים אומרים כלאים בכרם וקי"ל כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל לפי שאינן בני תורה מכריז רב האי מאן דבעי למיזרע כשותא בכרמא ליזרע רב עמרם חסידא מנגיד עילויה רב משרשיא יהיב ליה פרוטה לתינוק נכרי וזרע ליה וליתן ליה לתינוק ישראל אתי למיסקר ליה לגדול נכרי אתי לאיחלופי בישראל מת שלח להו מת לא יתעסקו ביה לא יהודאין ולא ארמאין לא ביום טוב ראשון ולא ביום טוב שני איני והאמר רבי יהודה בר שילת אמר רבי אסי עובדא הוה כבי כנישתא דמעון ביום טוב הסמוך לשבת ולא